

Provinciale Staten van Flevoland
D.t.v. de griffier

INTERN

Verzenddatum
27 NOV. 2019

Bijlagen
1

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2500567

Onderwerp

Beantwoording statenvragen VVD stikstof

Geachte griffier,

Hierbij ontvangt u de antwoorden op de schriftelijke statenvragen van de statenfractie van de VVD over de stikstofproblematiek zoals ingediend op 24 oktober 2019. Het college van Gedeputeerde Staten heeft de antwoorden op deze vragen vastgesteld op 19 november 2019.

Wij verzoeken u de statenleden in kennis te stellen van de vragen en antwoorden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter

drs M.G.E.C. Overmars

L. Verbeek

Schriftelijke vragen van de Statenfractie van de VVD over de stikstofdepositie in Flevoland, ingediend op 23 oktober 2019, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 19 november 2019 (2502356)

Vraag 1. Het projectenoverzicht (17/09/2019) noemt u limitatief, verschilt in detailniveau per gemeente en is slechts een indicatie van het geheel. Er zitten grote verschillen in aantallen per gemeente.

- a. Zijn de inventarisaties van de gevolgen stikstofbesluit voor natuur, landbouw/veeteelt, bouw, evenementen etc. door gemeenten en provincie compleet? Zo ja, wat is het beeld hiervan (op kaart)? Zo nee, wanneer mag PS deze verwachten. Spoed gevraagd!
- b. Hoeveel bouwprojecten of evenementen kunnen nu niet vergund worden maar wel nadat er saldering heeft plaatsgevonden? Kan hierbij inzicht worden gegeven in het aantal projecten voor maatschappelijke bouw (denk aan scholen, sportaccommodaties, verzorgingshuizen, buurthuizen) en huizenbouw (dit is exclusief alle verbouwing en van bestaande huizen).

Antwoord:

a. Nee, er wordt in overleg met gemeenten gewerkt aan een actueel overzicht. In feite kunnen projecten alleen op de lijst geplaatst worden nadat zij doorgerekend zijn met AERIUS Calculator 2019. Dit was ten tijde van de het vaststellen van het projectenoverzicht nog niet mogelijk. Deze lijst was dan ook slechts indicatief op basis van een eerste inschatting door de gemeenten.

De praktijk heeft echter uitgewezen dat na doorrekening in nagenoeg alle gevallen geen relevante stikstoftoename op stikstof-gevoelige Natura 2000-gebieden plaats blijkt te vinden. Daarom staan er op dit ogenblik dan ook nog geen projecten van de oorspronkelijke lijst op de geactualiseerde lijst. Projecten waarvan verwacht wordt dat zij terecht op de lijst thuishoren worden momenteel met de desbetreffende gemeenten onderzocht. Wij verwachten begin volgend jaar een geactualiseerd overzicht te hebben.

b. Vooralsnog zijn er geen bouwprojecten die geen doorgang hebben kunnen vinden in Flevoland. Momenteel wordt nog onderzoek gedaan wat de effecten zijn van een aantal evenementen in gemeente Almere. Of saldering hiervoor een oplossing kan bieden, moet nog blijken.

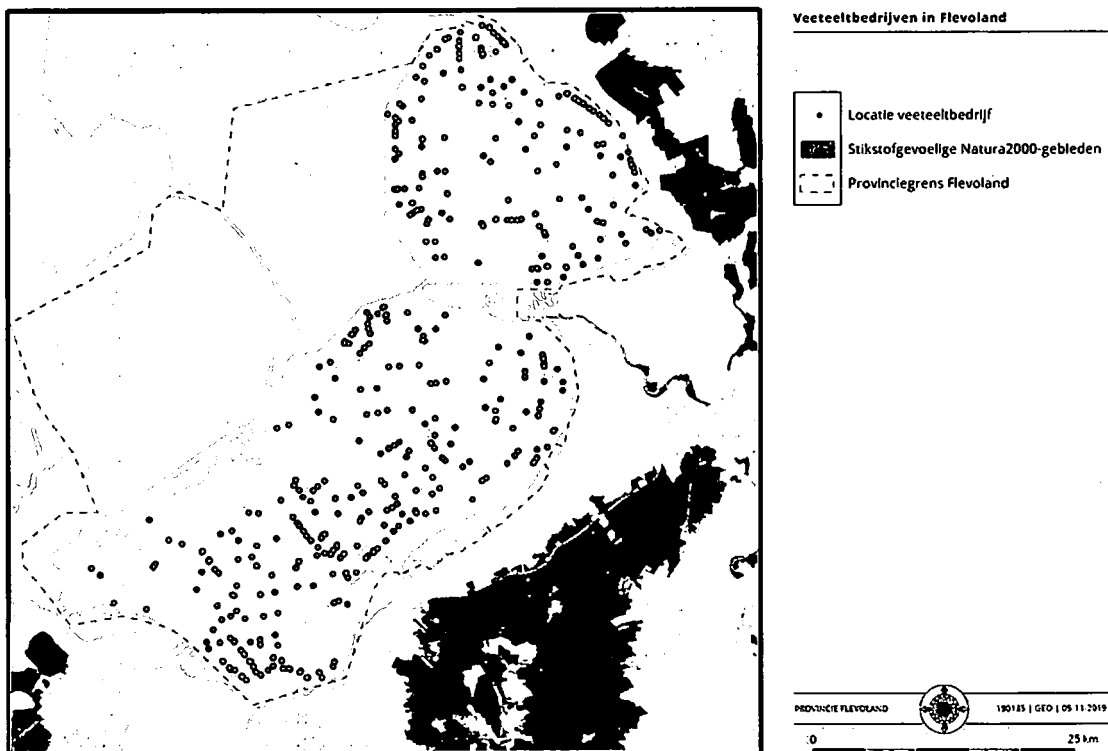
Vraag 2. Agrarische bedrijven in Flevoland:

- a. Hoeveel veeteelt bedrijven telt Flevoland. Waar zijn deze gesitueerd - kunnen deze naast aantallen op kaart worden weergegeven - in relatie tot de Natura-2000 gebieden van de omliggende provincies.
- b. Is de provincie Flevoland bekend met verloop (landelijk 10%) binnen deze bedrijven t.a.v. stoppen, overdracht binnen de familie, verplaatsingen naar andere gebieden etc.
- c. Voor hoeveel agrarische bedrijven in Flevoland kan saldering gaan gelden? Graag in absolute aantallen en in verhouding tot alle agrarische bedrijven in de polder onderscheiden naar landbouw en veeteelt.
- d. Voor hoeveel agrariërs in onze provincie geldt dat bij hen saldering kan plaats vinden omdat zij vergunde ruimte niet gebruiken? En is er bekend of zij concrete uitbreidingsplannen hebben?

- e. Is de provincie Flevoland, samen met o.a. vakorganisaties zoals LTO, in staat om een investeringsplaatje voor Flevoland te schetsen gericht op:
- Innovatie van machinerie, wasinstallaties en/of mestvloeren;
 - Verplaatsen van bedrijven uit de randen van Natura-2000 gebieden, bijvoorbeeld verkaveling met bodemdaling gebieden;
 - Uitkoop bij vrijwillige beëindiging (stoppen) van het bedrijf. Wat zou een totale investering in Flevoland aan benodigde investeringsruimte vragen.
- f. Is de gedeputeerde op de hoogte van de beschikbare middelen die minister Schouten voor de maatregelen gaat inzetten? Is dit voldoende voor de Flevolandse maatregelen?

Antwoord:

a. In totaal zijn er 399 landbouwbedrijven in Flevoland, waarbij sprake is van een veeteeltcomponent. Deze bedrijven zijn op onderstaande kaart weergegeven. Het betreft zowel veeteeltbedrijven als gecombineerde bedrijven.

b. Ja. Volgens gegevens van het CBS bedraagt het percentage van het verloop binnen Flevoland ongeveer 2%.

c. Elk bedrijf kan de gerealiseerde stalcapaciteit inzetten voor intern salderen, mits er voor deze stalcapaciteit een geldende natuurvergunning aanwezig is. Mocht dit niet het geval zijn dan kan alleen de milieuvergunde ruimte op de referentiedatum ingezet worden. Voor bedrijven met stikstofdepositie op het Naardermeer of de Weerribben is dit 10 juni 1994. Voor bedrijven met stikstofdepositie op het Rijntakken, Veluwe en De Wieden is dit 24 maart 2000. En voor bedrijven met een effect op Rottige Meenthe & Brandemeer is deze referentiedatum 7 december 2004. Aangezien niet bekend is welke situatie per bedrijf geldt, kunnen geen absolute aantallen genoemd worden.

Wat betreft extern salderen geldt hetzelfde voor het saldo-gevende bedrijf met dien verstande dat er dan alleen uitgegaan mag worden van de feitelijk benutte ruimte gedurende de laatste 3 jaar. Een saldo-ontvangend bedrijf kan alleen gebruik maken van

extern salderen wanneer hiermee gegarandeerd wordt dat op geen enkel stikstofgevoelig hexagoon (zeshoek met een oppervlakte van 1 hectare) sprake is van een toename van stikstofdepositie. Hoe dichters op een Natura 2000-gebied hoe lastiger dit is.

d. Deze gegevens zijn bij ons niet bekend.

e. Op dit ogenblik is dit nog niet mogelijk, omdat de situatie per bedrijf eerst in beeld gebracht moet worden.

▫ Alsdan kan gekeken worden welke innovatieve technieken ingezet kunnen worden.

▫ Voorafgaand aan de uitspraak van de Raad van State waren er al verkenningen op het gebied van ruilverkaveling in de Noordoostpolder gaande. Daarbij was de vermindering van stikstofdepositie één van de aandachtspunten. Dit zal verder opgepakt worden.

▫ Het onderdeel van de vraag over uitkoop van bedrijven en de kosten daarvan is op dit ogenblik niet te beantwoorden. Het is namelijk alleen zinvol om bedrijven uit te kopen wanneer dat een bijdrage levert aan het omlaag brengen van de stikstofdepositie. Beëindiging van een kleine veehouderij tegen de Weerribben in de Noordoostpolder levert meer ruimte op dan van een grote veehouderij vlakbij Lelystad.

f. Ja. Het is echter nog onduidelijk hoe deze middelen landelijk verdeeld worden. Daardoor kan er ook nog niet gezegd worden of dit voldoende is voor de Flevolandse situatie.

Vraag 3. Wat kunnen andere, korte termijn maatregelen, zoals vee vaker naar buiten, minder eiwit in het voer en mest extra verdund met water uitrijden - voor Flevoland betekenen in minder uitstoot?

Antwoord:

Al deze maatregelen zullen zeker iets bijdragen. Gezien de afstand tot stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden zal de bijdrage echter beperkt zijn om daarmee extra stikstofruimte te creëren. Wel kan gesteld worden dat het zinvol is dit soort maatregelen te nemen, omdat zij bijdragen aan een vermindering van de stikstofdeken die boven Nederland hangt.

Vraag 4. Is de provincie afdoende toegerust in aantal en deskundigen medewerkers t.a.v. de voorliggende vraagstukken en voor het wegwerken van achterstanden in vergunningverlening. Wat zijn doorlooptijden en zijn ondernemers, inwoners en organisaties hierover geïnformeerd?

Antwoord:

Door het vrijstellen van medewerkers voor het stikstofdossier is het de afgelopen maanden gelukt om initiatiefnemers en gemeenten te bedienen met advies. Daarbij wordt gepoogd ondernemers en gemeenten binnen een week antwoord te geven over het doorgang kunnen laten vinden van hun projecten en of daar een vergunning voor nodig is.

Er zijn momenteel geen wezenlijke achterstanden in de vergunningverlening. Het betreft voornamelijk een vijftiental aangehouden aanvragen vanwege de uitspraak welke echter slechts in een enkel geval gehonoreerd kunnen worden, omdat in de meeste gevallen sprake is van een toename van stikstofdepositie.

Er wordt een voorstel voorbereid voor het inrichten van een programmateam. Het in kaart brengen van de situatie van de individuele veehouderij- en industriële bedrijven in Flevoland en welke bijdrage wij kunnen leveren in gebiedsgerichte aanpak, zoals genoemd in de Kamerbrief van 4 oktober 2019, zal nog de nodige inzet vergen.

Vraag 5. Kan er inzicht worden gegeven in de uitvoering, voortgang van de nieuwe natuurprojecten in Flevoland.

- a. In hoeverre liggen deze natuurherstel/uitbreiding projecten op koers en/of kunnen deze versneld worden uitgevoerd (levert extra bijdrage voor de korte termijn).
- b. Staan er aanvullende nieuwe natuur projecten opstapel die een positieve (versnelde) bijdrage kunnen leveren aan het stikstofvraagstuk. Wat zijn de termijnen ervan en welke investeringen gaan hiermee gemoeid.

Antwoord:

a. In totaal worden 12 projecten (en 5 kralen) Nieuwe Natuur uitgevoerd door externe initiatiefnemers. De provincie heeft daarbij een faciliterende rol. Van deze projecten zijn er op dit moment 4 projecten die geheel zijn afgerond en/of opengesteld. De verwachting is dat eind 2020 ruim driekwart van de projecten Nieuwe Natuur zijn afgerond en/of zijn opengesteld voor het publiek. Projecten waarbij een 2e fase en verder aan de orde is, zijn aangemerkt als inspanning om deze in de lopende collegeperiode af te ronden. De planning van de projecten past binnen de realisatieovereenkomsten. De uitvoering van de projecten ligt zodoende "op koers". Insteek binnen het programma is om zo snel mogelijk tot inrichting over te gaan. De mogelijkheden daartoe worden continu gezien. Mogelijkheden voor verdere versnelling zijn er niet.

Deze projecten zijn echter nooit ontworpen vanuit het oogpunt van het weerbaarder maken van de natuur tegen stikstofdepositie, zoals dat in de voormalige PAS-gebieden wel het geval was. Daar waar bos aangeplant wordt dragen deze projecten enigszins bij aan het invangen van stikstofverbindingen uit de atmosfeer. De bijdrage van deze projecten aan het stikstofdossier moet dan ook als minimaal worden ingeschat.

b. Er staan momenteel geen aanvullende nieuwe natuur projecten op stapel. In het coalitieakkoord 2019-2023 is opgenomen om het succesvolle programma Nieuwe Natuur conform de in 2014 gehonoreerde projecten af te ronden. Binnen het project Nieuwe Natuur zijn dan ook geen mogelijkheden meer voor (uitvoering van) nieuwe projecten, die passen binnen de gestelde kaders en spelregels van het programma. Wel wordt nagedacht of door middel van de aanplant van klimaatbossen een reductie van stikstofdepositie op achterliggende Natura 2000-gebieden gerealiseerd kan worden. Dit staat echter los van het programma Nieuwe Natuur.

Vraag 6. Ondervindt de provincie Flevoland (ook) hinder van grote hoeveelheid ganzen die het gebied aandoen en hier uitwerpselen (ammoniak dragend) achterlaten. Zijn hier aantallen, schade aan het gewas en hoeveelheid uitstoot bekend.

Antwoord:

Er zijn geen gegevens bekend van de bijdrage van wilde ganzen op de stikstofdepositie in ons omringende Natura 2000-gebieden. Aangezien Flevoland redelijk gunstig gelegen is ten opzichte van stikstofgevoelige gebieden zal de bijdrage klein zijn. De jaarlijks gemelde schades aan gewassen worden gepubliceerd op de website van BIJ12 (<https://monitorfaunaschade.bij12.nl/>). De schades aan het gewas bestaan uit vraat, vertrapping en een teveel aan uitwerpselen waardoor de kwaliteit van gras als veevoer vermindert. Bij de inventarisatie van schades door de taxateurs, wordt echter geen uitsplitsing gemaakt naar de verschillende typen schade, maar wordt alleen het totaalbedrag aan schade vermeldt.

Vraag 7. Kan de gedeputeerde bevestigen dat dit stikstofdepositie vraagstuk zich toespitst op het reduceren van stikstofdepositie i.p.v. het reduceren (halveren) van de veestapel?

Antwoord:

Ja.

Vraag 8. Kan de gedeputeerde bevestigen dat er bij extern salderen in Flevoland geen afroming plaats gaat vinden van verworven rechten?

Antwoord:

Afoming bij extern salderen vindt plaats op het niveau van de saldo-ontvanger. De saldo-gever (die bestaande rechten heeft) kan in beginsel al zijn gerealiseerde rechten verkopen voor extern salderen. De saldo-ontvanger mag maar een deel van de nieuw verworven rechten (70%) inzetten voor zijn nieuwe vergunning d.m.v. extern salderen.

Vraag 9. Op welke manier heeft de Provincie Flevoland haar inkoopbeleid (aanbestedingen) op de laatste afspraken, regels actueel aangepast?

Antwoord:

Bij inkoop en aanbesteding wordt waar nodig rekening gehouden met de vergunbaarheid van projecten, d.w.z. dat er geen sprake mag zijn van een toename van stikstofdepositie.

Vraag 10. Wat gaat GS inbrengen bij de minister - wat is de Flevolandse inzet?

Antwoord:

In de integrale commissie van 30 oktober jl. heeft het college de inbreng als volgt verwoord:

- Bij eventueel noodzakelijke aanpassingen van de beleidsregel zullen wij niet verder gaan dan wat de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft verwoord in haar kamerbrief van 4 oktober jl.;*
- Daarbij is onze inzet om tot een gelijk speelveld te komen met alle provincies, d.w.z. dat de beleidsregel breed gedragen wordt door de overige provincies;*
- Inzet is altijd geweest een beleidsregel die juridisch houdbaar is in toekomstige rechtszaken;*
- Daarnaast vragen wij de minister aandacht voor kringlooplandbouw en meldingen.*